

le škodovano.*) Vsa čast gospodom, kateri so v preteklem letu v slapenskem kurzu bili, in Bog dal, da bi vidno le taki va-nj zahajali. Da ne more ta kurs toliko koristiti, kolikor bi pravi temeljiti poduk na pripravnici sami koristil; no, to se razumi pač samo o sebi, in zato je pač „pravična želja“, da se temu prej ko le mogoče opomore.

(Dalje prihodnjič.)

Kmetijske novice in izkušnje.

* Da je trtna uš tudi uže na Kranjskem, poroča vodstvo ljudske šole v Veliki Dolini okrajnemu glavarstvu na Krškem. Vsled poročila imenovanega glavarstva na c. kr. deželno vlado v Ljubljani, podal se je na pregled dotičnih vinogradov pretečeni ponedeljek tajnik c. kr. kmetijske družbe in popotni učitelj Gustav Pirc.

**

* Po poročilih hrvatskega uradnega lista pokazala se je trtna uš (*Phylloxera vastatrix*) v Okičanskih vinogradih. Po mnenju tajnika hrvatsko-slavonske kmetijske družbe g. Kuralta se je nevarna uš vgnjezdila uže po vsih vinogradih okoli Brdoveca, Plješivice in okoli Jaske.

**

* C. kr. finančno ministerstvo je naročilo oskrbništvu salin v Wieliczki, da razpošlje za poskušnjo po novem načinu narejeno živinsko sol na nekatere gospodarje na Českem, Moravskem, v Šleziji in Galiciji. Od teh poskušenj bode odvisno, ali se bode nova živinska sol vpeljala ali ne.

**

* *Kako se zamorejo sodi, v katerih je bil hranjen spiritus ali žganje, porabiti ali pripraviti za vino, tako-le popisuje goriški „Gosp. List“: Navadno so taki sodi trdni pa po nizki ceni, zato jih radi kupujejo tudi vinorejci. Če je bil v sodu špirit jako ščiščen, rektificiran, potem zadostuje, da se sod z vodo splakne, preden se z vinom napolni. Drugače pa je treba postopati s sodom, ako je v njem bil špirit nizke vrste, nečist, še poln patoke, kar tudi lahko z nosom spoznamo. Kedor ima parni stroj na razpolago, to lahko izvrši, namreč da spusti soparja ali puha v sod, sopar prešine vse doge in treba to izhuhanje tudi parkrat ponavljati, dokler teče iz soda voda brez duha po patoki. Žal, da je to sredstvo le velikim posestnikom na razpolago, mali vinorejec si mora pomagati s tem, da vlije v tak sod vrelega luga, s katerim kota sod sem ter tje in to ponavlja, dokler teče iz soda voda brez duha. Prav tako je treba po nasvetu J. Rüdingerja ravnati s sodom, v katerem se je hranil rum, sicer dobi vino po njem duh in to bo slehern lahko spoznal ali pa lahko sumičil, da se je vino umetno ponarejevalo. Res boljšega od izparenja z vodno paro za izčiščenje sodov ni.*

P.

*) Tako so nekateri, pa le nekateri slušatelji I. kurza na Slapu l. 1882. po svojem izstopu, prav surovo v rajncem „Brenceljnu“ čez pisatelja teh vrst, tadajšnega adjunkta šole, in sploh čez celi kurz zabavljali. No, s tem so se ve da le svojo surovost svetu razodeli.

Vred.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Ker je član državno-železničnega sveta za Trst, g. Teuschel, predlagal, naj bi se kolikor možno cene zvezne tarife dosegle, je to dalo povod poročevalcu g. K. Luckmannu, da je gospode opozoril, da take znižane zvezne tarife časih morejo škodovati trgovini in obrtu ob progah v provinciji. Tako so nizke vozne cene za blago za Trst od strani južne železnice skoro popolnem uničile našo trgovino z žitom in mlinarsko obrt. Ker so se na pr. v južno-severno-avstrijsko-ogerski zvezni promet sprejele postaje Trst, Reka, Gorica in Zagrado, a Ljubljana ne, so vozne cene za imenitne reči iz Česke v Trst in v Gorico veliko nižje, kakor za skoro 160 kilometrov bližjo postajo Ljubljano; za žagan les iz Selzthala v Trst za daljino 517 kilometrov se plača skoro ravno toliko železniške vozarine, kakor za enako prevažanje od kranjskih postaj v Trst pri polovični oddaljenosti; iz Beljaka v Trst (277 kilometrov) je vozarina za žagan les uže viša, kakor iz Selzthala; lesovna tovarna v Tržiči mora za lesovino, naloženo na železniške vozove, od Kranja v Trst skoro 25 gold. za voz več plačati vozarine, kakor pa 79 kilometrov bolj oddaljena postaja Thörl v Trst.

Ta krivica in poškodba trgovine in obrtnije, kateri nastajata vsled tarifnih anomalij, sta dali gosp. poročevalcu povod, da je stavil naslednji, tarife zadevajoč predlog: „Slavno c. kr. ravnateljstvo naj razmišlja, če bi se tarife južno-severno-avstrijsko-ogerske zveze in refakcijske (odbitkovne) tarife ne mogle tako spremeniti, da bi se odpravile vse nerednosti (anomalije) ter da bi na eni prometni črti v tisto mér vkupni prevozní troškovi za bližjo postajo ne bili višji, kakor za bolj oddaljeno“.

Ta predlog se je živahno podpiral ter se oddal odseku za tarife, naj izrazi o njem svoje mnenje ter o tem poroča. Gospod poročevalec je imel v seji odbora za tarife zopet priliko, sestavljeni predlog obširno utemeljevati ter posebno na težavno tekmovalje tukajšnje trgovine z manufakturnim blagom, s sladkorjem, z lončenino in steklenino, s porcelanom itd. nasproti Gorici in Trstu; na težavni obstoj kanditne tovarne v Ljubljani nasproti tekmovalju v Gorici, katera ima sadje doma, in sladkor iz Česke mnogo ceneje dobiva, kakor veliko bližja tovarna v Ljubljani, tako da se je slednja bavila uže z vprašanjem, bi se li v Gorico preselila, kar bi se ve da za naše mesto ne bilo neprijetno. Dalje je opozoroval na škodo, katero trpijo lastniki gozdov in trgovci z lesom v Kranjski, ker je za tako oddaljene postaje v Selzthalu vozarina v Trstu tako zelo nizka, da se vsled tega cene v Trstu znižajo ter se tekmovalje oteži.

Kranjska, katera ima dve tretjini gozdov, izgubi vsled teh prednosti vso to dobroto, da leži blizu morja, kajti za bolj oddaljene dežele je nižja vozarina, kakor za-njo. Da-si gospodje iz principijalnih vzrokov gorenjega predloga od besede do besede vzprejeti niso hoteli, so vendar vzprejeli naslednji predlog:

„Ravnateljstvo se prosi, da preiskuje kvarne slučaje, katere je objavil član g. Luckmann, po katerih slučajih škodo trpijo posamni izdelki trgovine in obrtnije na nekaterih prometnih progah vsled tega, da zá-nje veljajo neugodnejše tarife, kakor za bolj oddaljene, ter naj skuša te kvarne slučaje kolikor možno odpraviti, oziraje se na prometne razmere.“

Ta predlog se je enoglasno vzprejel.

*